

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/85/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123010290
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123010290.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov JUDr. Andrey Kondllovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 27.03.2023, č. k. 35PP/10/2023-46, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 06.07.2023 v Trnave takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) uznesením zo dňa 27.03.2023, č. k. 35PP/10/2023-46, podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 66 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona, § 66 odsek 2 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného A. B. (ďalej len odsúdený) o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1T/37/2019 spolu s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/77/2021.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k záveru, že vykonaním zo zákona určenej časti trestu splnil odsúdený formálnu podmienku na podmiennečné prepustenie, zároveň vo výkone trestu preukázal polepšenie a tak splnil aj jednu z dvoch materiálnych podmienok, avšak súčasne nespĺňa druhú materiálnu podmienku.

K splneniu prvej materiálnej podmienky okresný súd uviedol, že z hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom ústavu v súvislosti s podaním návrhu na podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody vyplývalo, že správanie a vystupovanie odsúdeného v ústave bolo vo vzťahu k príslušníkom aj odsúdeným slušné. Vo vzťahu k odsúdenému neboli konštatované žiadne negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, ktoré by mali za následok nesplnenie tejto materiálnej podmienky. Odsúdený počas výkonu trestu bol 1x disciplinárne odmenený, pričom nebol disciplinárne potrestaný. Počas výkonu trestu bol pracovne zaradený, jeho pracovná morálka bola na požadovanej úrovni. V rámci programu zaobchádzania plnil stanovené krátkodobé ciele.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, okresný súd konštatoval, že táto u odsúdeného splnená nebola, pretože zjavné kriminálne sklony odsúdeného počas pobytu na slobode neumožňovali okresnému súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života. Okresný súd vychádzal z tej skutočnosti, že odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1T/37/2019 za pokračovací prečin podvodu. Z odpisu z registra trestov vyplývalo, že odsúdený má celkovo 15 záznamov pre druhovo identickú majetkovú trestnú činnosť a to pre opakované trestné činy podvodu, úverového podvodu a sprenevery. Z odpisu trestov tiež vyplývalo, že odsúdenému boli za predchádzajúcu trestnú činnosť ukladané alternatívne tresty (trest povinnej práce, peňažný trest) a tresty odňatia slobody s podmiennečným odkladom, a to aj za situácie, kedy sa odsúdený dopúšťal trestnej činnosti aj v priebehu

skúšobnej doby predchádzajúceho podmieneného odsúdenia. Skúsenosti s jeho predchádzajúcim spôsobom života, najmä početnosť a druhová rovnorodosť trestnej činnosti tak nesvedčia v prospech novej prognózy, že by v prípade prepustenia viedol riadny život na slobode. Takéto očakávanie bolo podľa názoru súdu nereálne, pretože odsúdený už mal v minulosti šancu v podobe opakovaného podmieneného odsúdenia alebo potrestania formou alternatívnych trestov preukázať, že vie viesť riadny život, túto možnosť nevyužil, opakovane sa dopúšťal trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený. Z uvedeného dôvodu mal súd obavu, že aj v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, odsúdený nebude viesť riadny život, keďže predchádzajúce miernejšie formy potrestania nemali na odsúdeného žiadny pozitívny vplyv. Súd bol toho názoru, že odsúdený ako niekoľkonásobný recidivista spôsobom svojho doterajšieho života neposkytuje garanciu a nezmiernuje obavu z páchania trestnej činnosti.

Záverom súd skonštatoval, že napriek tomu, že odsúdený v prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody preukazuje svojim správaním polepšenie, jeho zjavné protiprávne konanie počas pobytu na slobode v čase, kedy sa zjavne výchovný účel trestov nespojených s odňatím slobody, minul účinkom, neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu.

Po vyhlásení napadnutého uznesenia sa prokurátor vzdal práva podať sťažnosť, avšak odsúdený zhlásil podanie sťažnosti.

Odsúdený prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jakuba Poláka osobitným písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 03.05.2023 odôvodnil zhlásenú sťažnosť. V odôvodnení sťažnosti namietal, že okresný súd nevyhodnotil správne materiálne podmienky pri rozhodovaní o návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pričom síce odkazuje a odvoláva sa na hodnotenie riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, avšak tie najpodstatnejšie okolnosti a skutočnosti svedčiace v jeho prospech nezohľadnil. Zamietnutie jeho podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody bolo odôvodnené tým, že od neho nemožno očakávať, že povedie riadny život, pričom jediným dôvodom bola jeho trestná minulosť. Okresný súd poukázal a citoval uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019, pričom je toho názoru, že toto uznesenie nemožno aplikovať v prejednávanej trestnej veci, pretože v konaní vedenej pod sp. zn. 6Urtos/1/2019 sa jednalo o páchatel'a, ktorému väčšinou boli ukladané nepodmienečné tresty odňatia slobody, pričom už raz bol podmienené prepustený, avšak aj napriek tomu pokračoval v páchaní trestnej činnosti a on si vykonáva svoj prvý nepodmienečný trest odňatia slobody. Rovnako tak poukázal aj na rozdielny profil páchatel'a v konaní 6Urtos/1/2019 a jeho, keďže z jeho hodnotenia vyplynulo, že jeho resocializačná prognóza je priaznivá s nízkym rizikom, pričom bolo odporúčané jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Navyše udržiava kontakt s vonkajším svetom a všetkými členmi jeho rodiny.

Nesúhlasil s názorom okresného súdu, že je potrebné vyhodnotiť prognózu či v prípade jeho podmieneného prepustenia povedie riadny život s rešpektovaním právnych, morálnych a etických noriem spoločnosti. Podľa jeho názoru sa jedná o filozofickú otázku, ktorá nie je predmetom podmieneného prepustenia, a preto má súd zohľadniť len prognózu dodržiavania právnych predpisov. Napadnuté uznesenie neobsahuje žiadny relevantný dôvod, pre ktorý sa okresný súd odklonil od resocializačnej prognózy riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Poukázal na dve konštatovania okresného súdu, ktoré si vzájomne odporujú, pretože ak je u jeho osoby preukázateľné polepšenie sa, tak je daný skôr predpoklad, že povedie riadny život. Jediným dôvodom nespĺnenia druhej materiálnej podmienky bola jeho trestná minulosť. Mal zato, že jeho trestná minulosť spočívala „len“ v páchaní prečinov, za ktoré mu boli ukladané výlučne alternatívne tresty a nebol vo výkone trestu odňatia slobody. Je zrejme, že doterajší výkon trestu odňatia slobody pôsobil na neho výchovne, pričom aj okresný súd skonštatoval toto polepšenie sa. Prvýkrát bolo na jeho osobu pôsobené tým najprísnejším trestom, a teda je daný predpoklad, že sa polepšil a po podmienenom prepustení povedie riadny život. Navyše má vytvorené rodinné zázemie, chce sa starať o svoju chorú matku a stretávať sa so svojimi dcérami a vnúčatami.

Zároveň argumentoval aj zásadou legálnych očakávaní, že pri rozhodovaní v skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch má orgán verejnej moci postupovať tak, aby nevznikli neodôvodnené rozdiely

a zásadou zákazu prekvapivých rozhodnutí orgánov verejnej moci, pričom poukázal na rozhodovacia činnosť Krajského súdu v Trnave (sp. zn. 5Tos/190/2022, 3Tos/139/2022 a 5Tos/146/2022).

Záverom navrhol, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie a podmiennečne ho prepustil z výkonu trestu odňatia slobody vykonávaného v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov a ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/37/2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/77/2021.

Prokurátor sa k dôvodom sťažnosti nevyjadril.

Podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 odsek 1 Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

- a) nie je prípustná,
- b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
- c) nie je dôvodná.

Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 písmeno a), písmeno b) Trestného poriadku, preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým odsúdený podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosť bola podaná voči rozhodnutiu, voči ktorému je prípustná, podala ju osoba oprávnená - odsúdený a v zákonom stanovenej lehote. Zároveň preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil aj to, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmiennečné prepustenie, okresný súd správne skonštatoval, že v zmysle § 66 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona odsúdený vykonal jednu polovicu uloženého trestu odňatia slobody, a to dňa 26.02.2023, čo vyplynulo zo skráteného výpisu odsúdeného.

Okresný súd správne vyhodnotil, že správanie odsúdeného vo výkone trestu preukazuje jeho polepšenie tak, ako to vyplýva z hodnotenia riaditeľa a tak spĺňa jednu z dvoch materiálnych podmienok v zmysle § 66 odsek 1 Trestného zákona. Krajský súd len dopĺňa, že z jeho pohľadu sa jednalo len o formálne splnenie prvej materiálnej podmienky vzhľadom na hodnotenie riaditeľa ústavu (jedenkrát disciplinárne odmenený za plnenie pracovných úloh). Pokiaľ ide o splnenie druhej materiálnej podmienky, okresný súd správne a v súlade so zákonom dospel k záveru o tom, že žiadna z objektívne zistiteľných skutočností nedáva dostatočné záruky na to, že v prípade prepustenia na slobodu odsúdený bude viesť riadny život a viac sa do rozporu so zákonom nedostane. Takéto očakávanie nie je reálne, pretože odsúdený má v odpise registra trestov zaznamenaných celkom pätnásť odsúdení za prevažne majetkovú trestnú činnosť (podvod, úverový podvod, sprenevera), pričom mu boli ukladané alternatívne tresty ako aj podmiennečné tresty. Z uvedeného vyplýva, že odsúdený už v minulosti mal možnosť preukázať, že vie viesť riadny život, avšak počas doby, kedy bol na slobode, prejavoval opakovane sklony k páchaniu trestnej činnosti. Krajský súd zdôrazňuje, že práve alternatívnymi či podmiennečnými trestami bola odsúdenému zo strany súdov prejavovaná dôvera, že sa poučí, povedie riadny život a nebude ďalej páchať trestnú činnosť, čo sa v jeho prípade nestalo, naopak odsúdený aj naďalej páchal trestnú činnosť, čo bolo zavŕšené uložením mu nepodmiennečného trestu odňatia slobody. Preto nemožno dôvodne očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona.

K sťažnostným námietkam odsúdeného treba uviesť, že posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojim spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné zaradiť aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že odsúdený bol doposiaľ pätnásťkrát súdne trestaný, hoci sa snažil zmierniť túto skutočnosť tým, že sa jednalo o prečiny, napriek tomu možno konštatovať, že v jeho osobe sa jedná o špeciálneho recidivistu, ktorý opakovane páchal majetkovú trestnú činnosť. Tento fakt

nemožno v súvislosti s rozhodovaním o podmiennečnom prepustení odsúdeného podľa názoru krajského súdu opomínať.

Prihliadnuc aj na povahu spáchaného činu (pokračovací trestný čin), ale najmä na trestnú minulosť odsúdeného, krajský súd dospel k záveru, že od odsúdeného nie je možné s rozumnou istotou očakávať, že tento v budúcnosti povedie riadny život.

Výkon zákonom stanovenej doby uloženého trestu nepostačuje pre záver o splnení zákonných podmienok na jeho podmiennečné prepustenie. Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za plnenie príkazov a nariadení príslušníkov a zamestnancov zboru, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby bez ohľadu na účel trestu, ale podmiennečné prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jej recidívy. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Zároveň treba zdôrazniť fakt, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje žiadny právny nárok.

K argumentácii odsúdeného týkajúcej sa jeho rodinného zázemia, krajský súd dodáva, že odsúdený si bol existencie svojho rodinného zázemia aj zdravotného stavu svojej matky vedomý aj v minulosti, no napriek tomu ho táto skutočnosť neodradila od páchania trestnej činnosti, a preto tieto tvrdenia odsúdeného nie sú dostatočne spôsobilé rozptýliť obavu z toho, že by v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu pokračoval v trestnej činnosti, lebo jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti rôzneho druhu sú zjavné.

Krajský súd k sťažnostným námietkam odsúdeného dodáva, že síce podľa hodnotenia riaditeľa ústavu odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporučil jeho podmiennečné prepustenie, avšak súd, ktorý rozhoduje o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nie je v žiadnom prípade viazaný uvádzaným záverom a odporúčaním riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach, pričom len súd je kompetentný posudzovať splnenie zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdenej osoby z výkonu trestu odňatia slobody.

K sťažnostnej námietke odsúdeného týkajúcej sa doktríny legitímneho očakávania krajský súd zdôrazňuje, že táto doktrína nie je absolútna, a teda nie všetky očakávania účastníka konania sa považujú za legitímne. Očakávaním účastníka totiž nemôže byť napr. spoliehanie sa na to, že orgán rozhodne v jeho prospech, prípadne, že v skutkovo totožných prípadoch, vzhľadom na podstatné okolnosti prípadu rozhodne inak.

Pokiaľ odsúdený poukazoval na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave tak sťažnostný súd mu dáva do pozornosti, že vo veci sp. zn. 3Tos/139/2022 a sp. zn. 5Tos/146/2022 mal odsúdený 4 záznamy v odpise registra trestov a vo veci sp. zn. 5Tos/190/2022 to boli 3 záznamy v odpise registra trestov.

Záverom krajský súd pripomína, že na to, aby mohol byť odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody musí v zmysle § 66 odsek 1 Trestného zákona okrem formálnej podmienky súčasne spĺňať aj dve materiálne podmienky a to, že svojim správaním vo výkone trestu odňatia slobody preukázal polepšenie a zároveň je možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Odsúdený súčasne nespĺňa obe materiálne podmienky a preto súd okresný správne a v súlade so zákonom rozhodol, keď jeho žiadosť o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Keďže krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie, resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.